

Kuntatalouden valot ja varjot

Pohjois-Pohjanmaan SIVIS-johdon
verkostotapaaminen 13.6.2025

Minna Punakallio
Pääekonomisti
Kuntaliitto

KUNTALIITTO

**Kuntatalous on
sote-uudistuksen jälkeenkin
merkittävä osa julkista taloutta.**

Kuntatalouden tila

Kaikki kunnan
päätökset välittyvät
julkisen talouden tilaan.

Kuntataloudessa ennakoitu käänne heikompaan v. 2024, mutta taso oli odotettua parempi

Tiedote, 4.2.2025 Pää sivustalla

Kuntatalouden tila heikkeni: Kuntien omat sopeutustoimet vahvistivat taloutta vuonna 2024

Kuntataloudessa -470 miljoonan euron alijäämä vuonna 2024

- Positiivisesta tuloksesta huolimatta kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta jäi negatiiviseksi.
- Kuntien lainakanta kääntyi kasvuun.

KUNTA LIITTO

Laki ja hallinto Kuntajohtaminen ja digitalisaatio Talous ja elinvoima Hyvinvointi ja sivistys Yhdyskunnat ja ympäristö Yhteistyö ja yhdyspinnat

Etusivu Tiedotteet 2025 Taloustilanteen yleinen heikentyminen heijastuu myös kuntakonsernien vuoden 2024 tulokseen

Tiedote, 27.5.2025 Pää sivustalla

Taloustilanteen yleinen heikentyminen heijastuu myös kuntakonsernien vuoden 2024 tulokseen

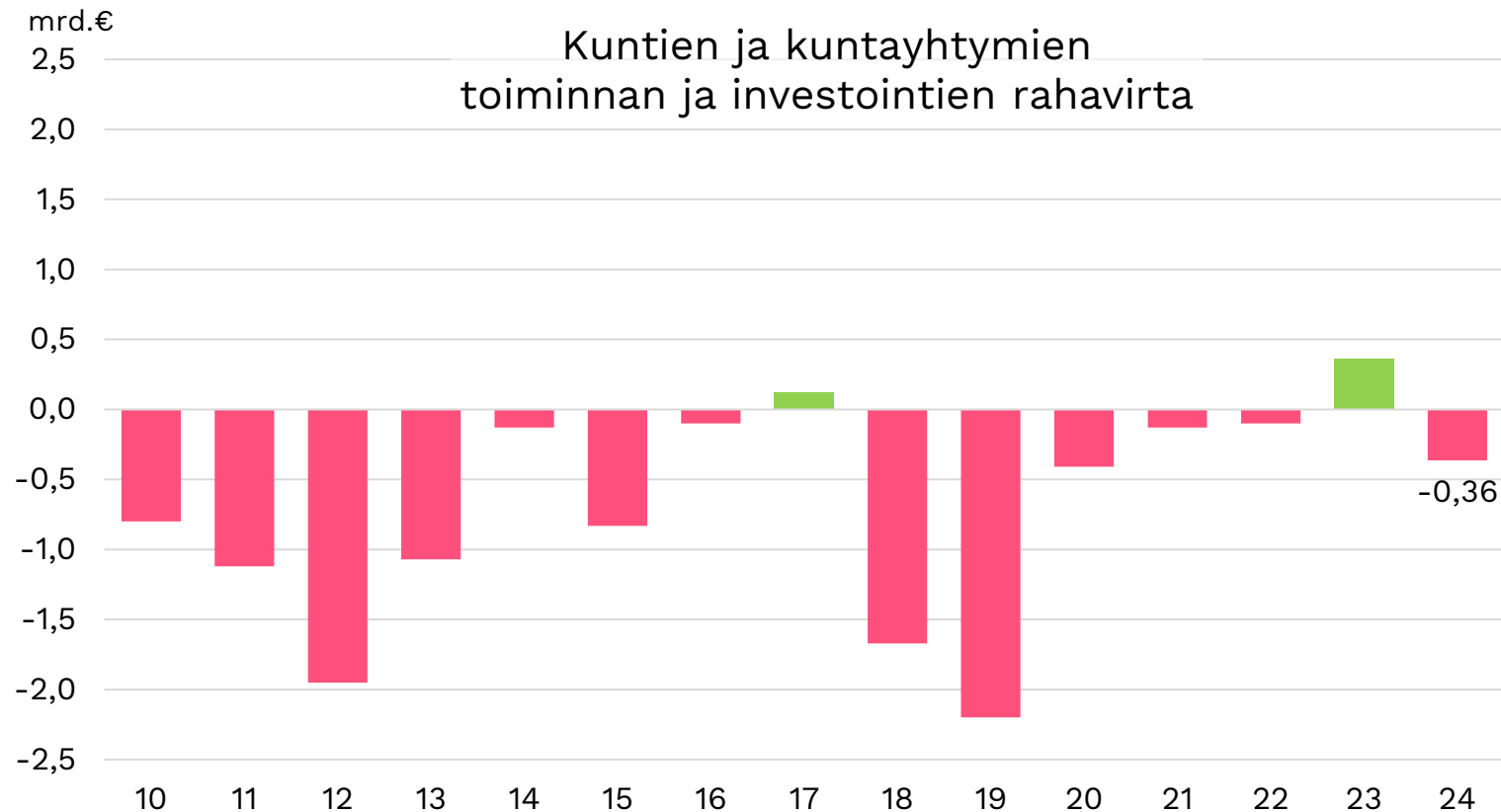

Kuntien yhtiöistä positiivista tulosta tekivät lähinnä energiasektorin yritykset.

Kuntaliiton tuoreen analyysin mukaan kuntakonsernien vuoden 2024 tulos heikkeni edellisvuodesta. Kuntakonsernilla tarkoitetaan peruskunnista, kuntayhtymistä sekä konserniyhtiöistä koostuvaa taloudellista kokonaisuutta. Kuntakonserneihin kuuluu peruskuntien ja kuntayhtymien lisäksi noin 2 600 yhtiötä.

Kuntatalouden rahavirta jäi positiivisesta tuloksesta huolimatta alijäämäiseksi

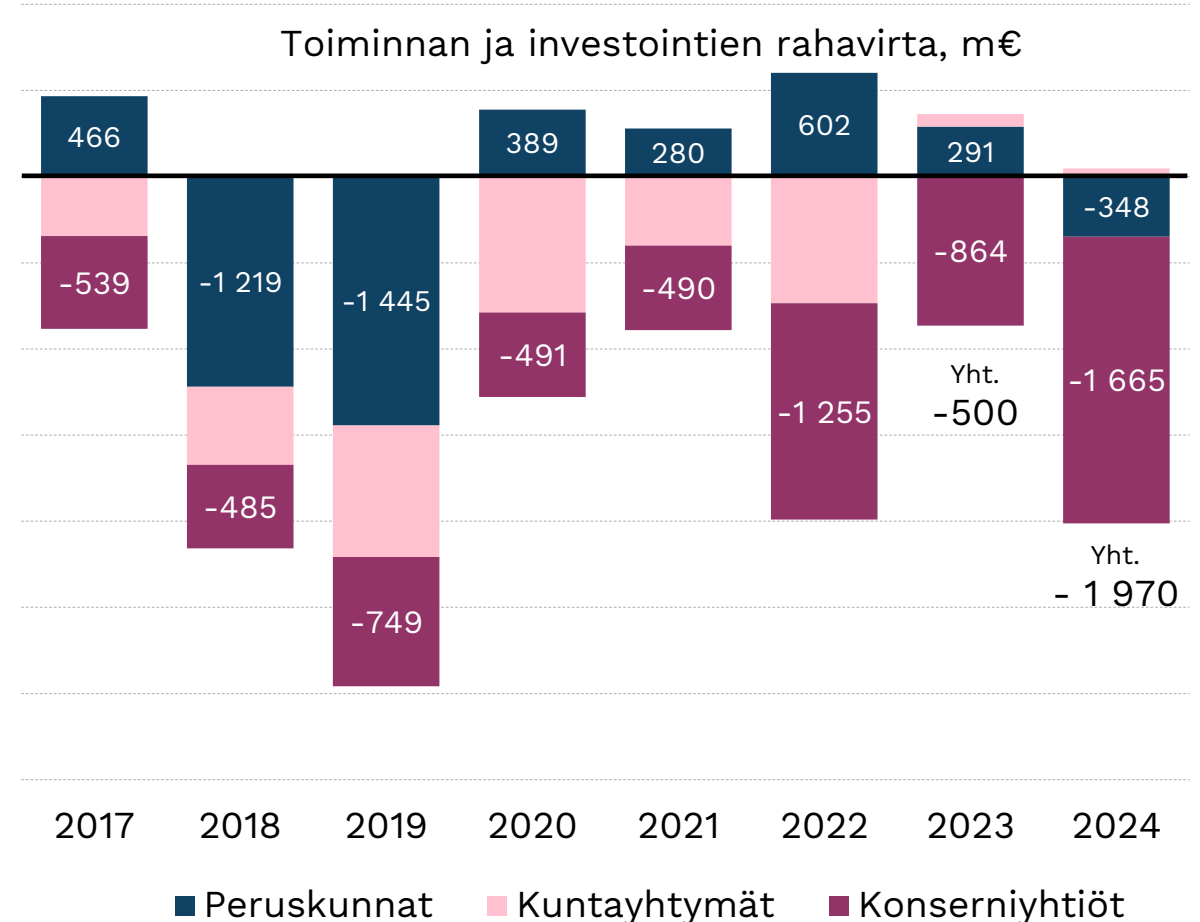

Toiminnan ja investointien rahavirta on rahoituslaskelman välitulos, jonka **negatiivinen** määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Positiivinen määrä ilmaisee, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen.

Positiivisesta tuloksesta huolimatta kuntakonsernit rahavirralla mitattuna vahvasti alijäämäisiä

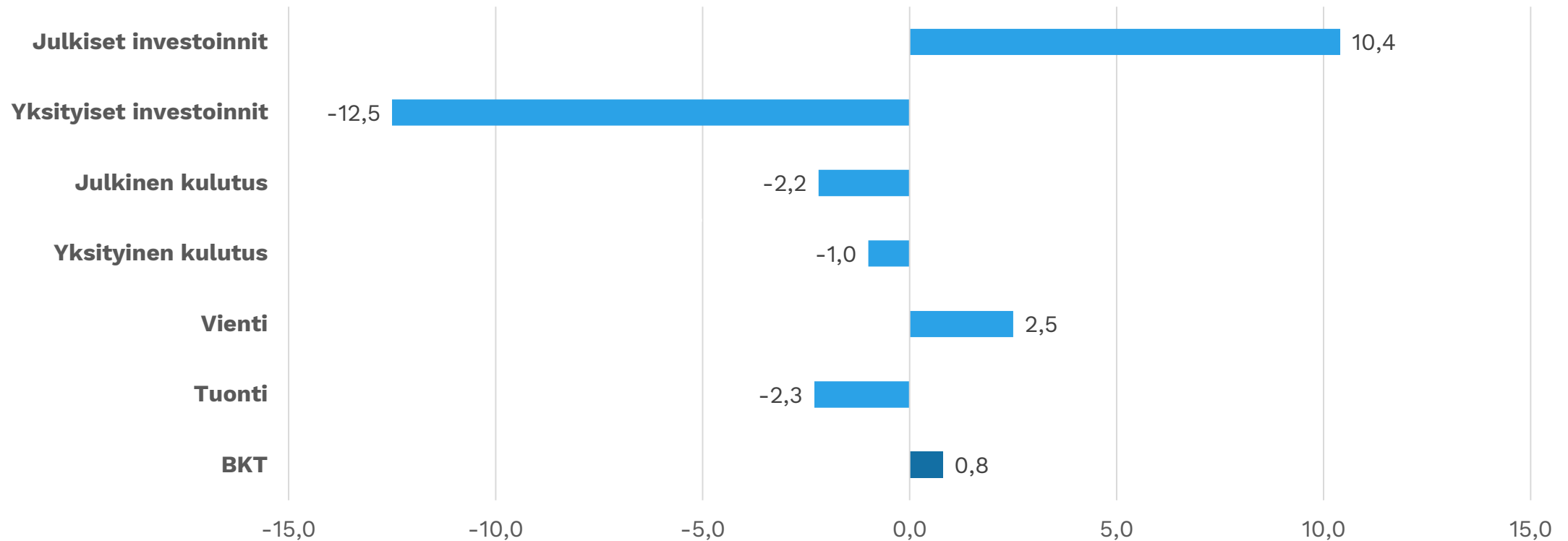
- Konserniyhtiöiden miinusmerkkinen rahavirta johtuu investointimenoista.
- Etenkin suurissa kaupungeissa isoja investointihankkeita on toteutettu usein konserniyhtiöiden kautta.
- Talouden alijäämäisyys on kasvattanut 2000-luvulla voimakkaasti kuntakonsernien lainakantaa.

⁵
Kunnat joiden tilinpäätöstiedot puuttuvat, on laskettu mukaan vuoden 2023 tiedoilla.

Lähde: Vuodet 2017-2020 Tilastokeskus, vuodesta 2021 alkaen Valtiokonttori

Lisätieto: Vuoden 2025 Q1:lla kasvu tuli viennistä ja julkisista investoinneista, tarjonnan ja kysynnän volyymi muutos-% vuodentakaisesta neljänneksestä (työpäiväkorjaus)

Näkymä vuoteen 2029

Kuntatalouden kuluvan vuoden tilanne on viime vuotta huomattavasti haastavampi.

Toimintamenojen kasvu on voimakasta vuonna 2025, sillä TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyi vuoden alusta kunnille ja kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennettiin.

Lisäksi toimintamenoja kasvattaa kunta-alan ansiokehitys, jonka oletetaan olevan vuosina 2025–2027 yleisten työmarkkinoiden ansiokehitystä ripeämpää kunta-alalle aiemmin sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi.

Kuntatalouden toimintamenot kasvavat painelaskelmassa vuosina 2026–2029 pääasiassa hintojen kasvun vuoksi.

Kuntasektorin vuosikate, poistot sekä investoinnit¹⁾

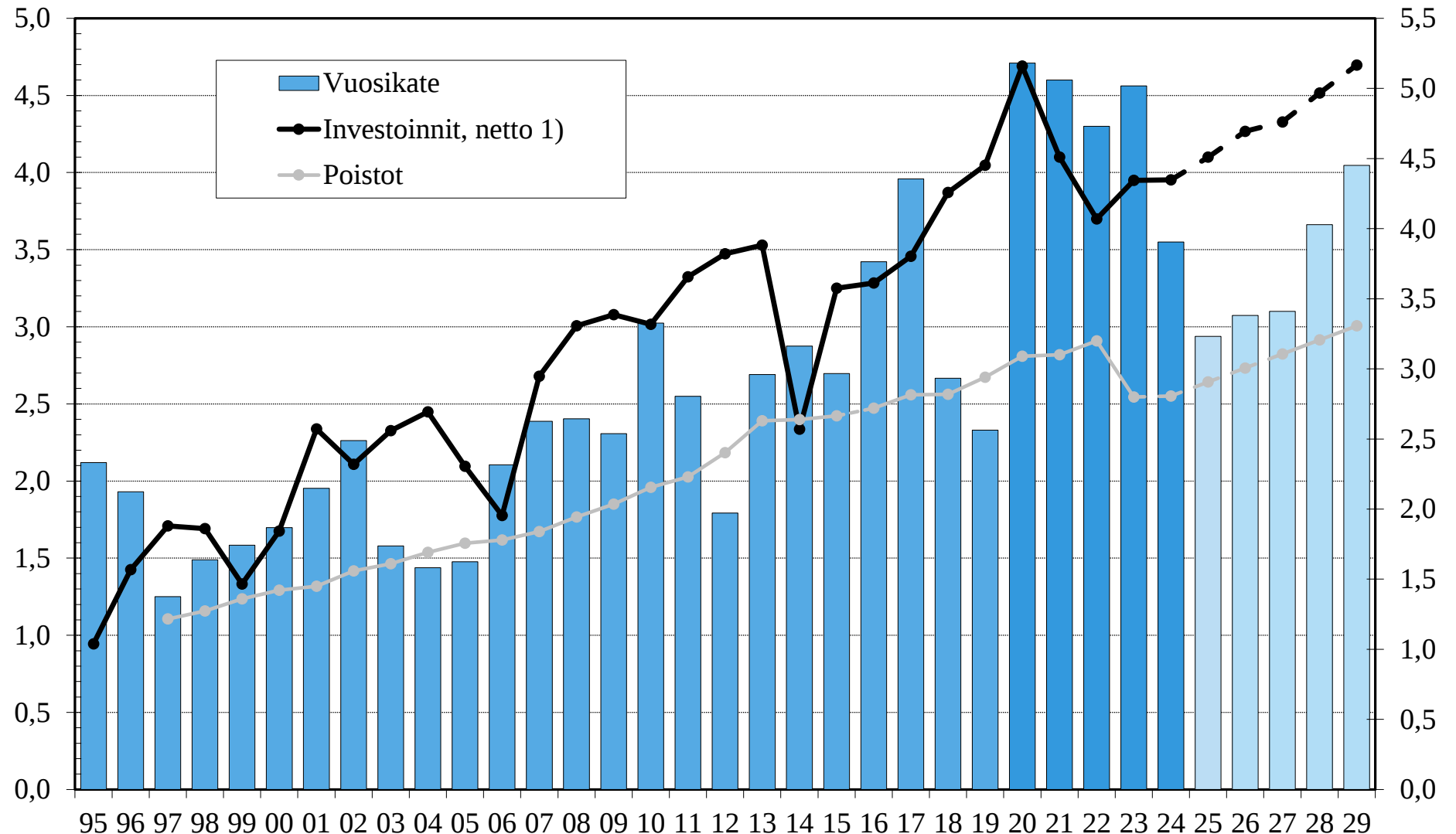
painelaskelman mukaan, mrd.€

Vuoden 2014 nettoinvestointien tasoon vaikuttaa kunnallisten liikelaitosten yhtiöittäminen.

Vuosien 2016 ja 2017 vuosikatetta vahvistivat kilpailukyky sopimuksessa sovittu lomarahaleikkaus ja työnantajamaksujen alennukset. Kiky-säästöt leikattiin kuntataloudesta täysimääräisinä vuosina 2018–2019.

Vuonna 2020 vuosikatetta vahvistaa noin 2,6 miljardin euron koronatuki kunnille ja sairaanhoitopiireille. Vuodelle 2021 myönnettiin koronatukia yhteensä noin 2,4 miljardia euroa.

Vuoden 2023 vuosikatetta parantaa erityisesti edellisten vuosien verotilitykset.

Kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelma

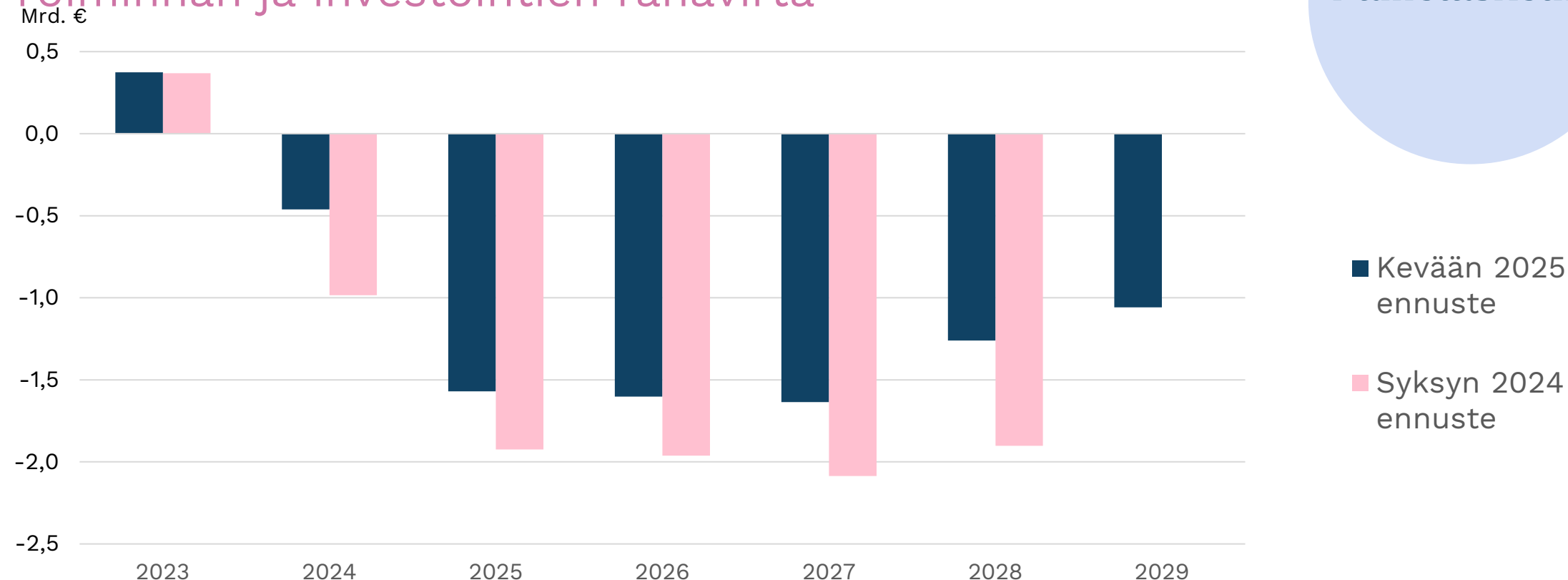
painelaskelman mukaan, mrd.€

Tuloslaskelman erä	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Toimintatulot	7,45	7,54	7,44	7,37	7,54	7,64	7,71
Toimintamenot	-21,51	-21,85	-23,08	-23,80	-24,51	-24,98	-25,45
Toimintakate	-14,06	-14,31	-15,65	-16,43	-16,98	-17,35	-17,75
Verotulot	14,59	14,10	14,25	15,03	15,65	16,27	16,88
Valtionosuudet	3,67	3,43	4,09	4,26	4,24	4,57	4,74
Rahoituserät, netto	0,36	0,32	0,25	0,23	0,19	0,17	0,18
Vuosikate	4,56	3,55	2,94	3,07	3,10	3,66	4,05
Poistot ja arvonalent.	-2,80	-2,81	-2,91	-3,01	-3,11	-3,21	-3,31
Satunnaiserät, netto	-0,02	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden tulos	1,75	1,09	0,03	0,07	-0,01	0,46	0,74
muutos-%:							
Toimintatulot	-27,3	1,2	-1,4	-0,9	2,3	1,4	0,9
Toimintamenot	-51,0	1,6	5,7	3,1	3,0	1,9	1,9
Toimintakate	-58,2	1,8	9,4	5,0	3,3	2,2	2,3
Verotulot	-45,8	-3,3	1,1	5,4	4,1	3,9	3,8
Valtionosuudet	-66,0	-6,5	19,1	4,1	-0,5	8,0	3,6

*Investoinnit
pysyvät
nykytasolla
suhteessa
BKT:hen*

Kuntatalouden ennuste on pienestä parantumisesta huolimatta synkkä

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta = tulorahoitus – investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirta kuvaa kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen.

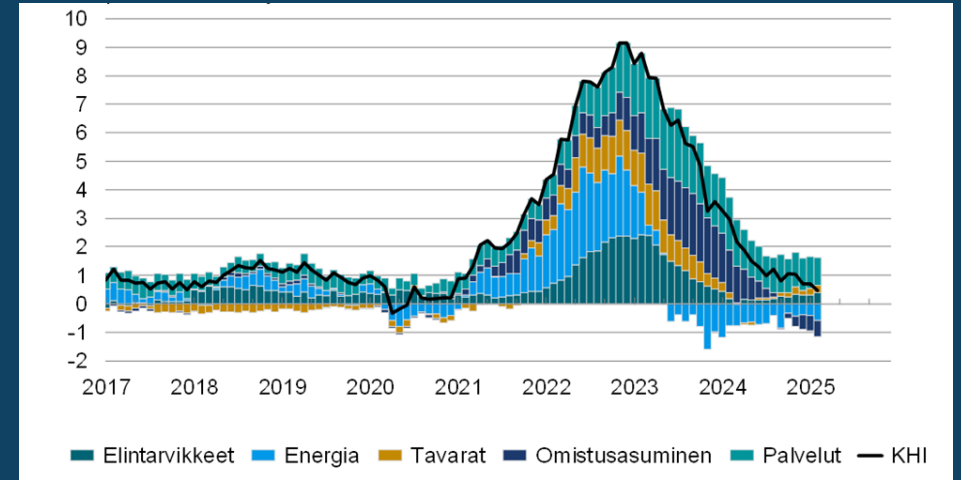
Painelaskelma

**Kuntataloudessa tarvitaan vielä
sekä valtion että kuntien omia
sopeutustoimia yhteensä noin yhden
miljardin euron edestä.**

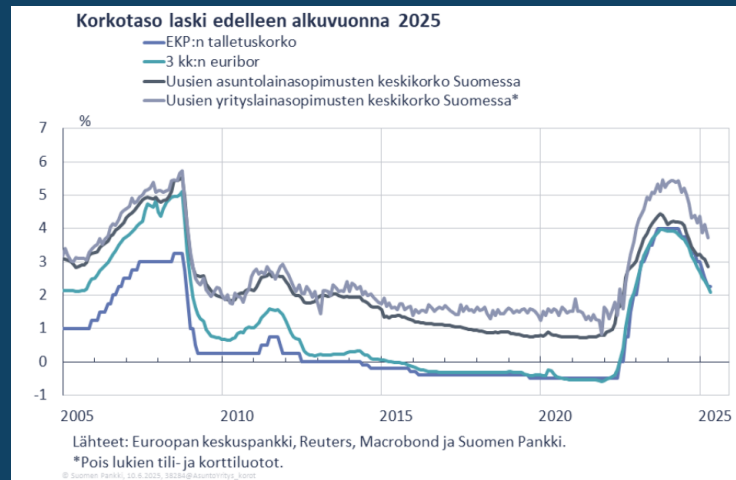
A young boy with dark hair, wearing a red long-sleeved shirt and dark pants, is peeking out from behind a large, textured tree trunk. He is smiling and looking towards the camera. The background is a blurred forest with green foliage and sunlight filtering through the trees.

Kuntatalouden näkymiä muokkaavat lukemattomat tekijät

Kuluttajahintaindeksin prosenttimuutos ja kasvuvaikutukset

Kustannuskehitys

Palvelut työvoimavaltaisia, joten kunnan työntekijöiden palkkarakenteella ja kunnallisella palkkaratkaisulla suuri merkitys kunnan talouteen.

Palveluverkko

*Työtavat,
toimintatavat*

Valtion toimenpiteet

Vuonna 2025 hallitus listasi budjetissa 60 kuntiin vaikuttavaa uutta päätöstä: yhteisvaikutus ?

	Tulot	Menot	Nettovaikutus
Verotulot	+348	0	+348
valtiovarainministeriö	-119	-23	-97
Opetus- ja kulttuuriministeriö	-47	-85	38
Liikenne- ja viestintäministeriö	-7	-7	0
Työ- ja elinkeinoministeriö	-101	-43	-58
Sosiaali- ja terveysministeriö	-24	-62	+38
Ympäristöministeriö	-4	-4	0
Muut	0	0	0
YHTEENSÄ	+45	-223	+268

Taulukossa ei ole mukana kaikkia linjauksia

TE-palvelut, Leikkauspolitiikka

Kunta-valtio-suhde on hankala

[Laki ja hallinto](#)
[Kuntajohtaminen ja digitalisaatio](#)
[Talous ja elinvoima](#)
[Hyvinvointi ja sivistys](#)

[Tiedotteet](#) > [2025](#) > [Kuntaliiton Normitutka paljastaa: Kuntien norminkevennyksessä ei ole onnistuttu, vaikka rahoitusta sen varjo](#)

Tiedot

Kuntaliiton Normitutka paljastaa: Ku

[Laki ja hallinto](#)
[Kuntajohtaminen ja digitalisaatio](#)
[Talous ja elinvoima](#)
[Hyvinvointi ja sivistys](#)
[Yhdyskunnat ja ympäristö](#)

ivuttaa vastuuta liikennetehtäviensä rahoituksesta kunnille

Tiedote, 5.3.2025 [På svenska](#)

ei saa hivuttaa vastuuta netehtäviensä rahoituksesta kunnille

inen Liikenne 12 -suunnitelma, eli liikenne- ja viestintäministeriön valmisteleva
linen liikennejärjestelmäsuunnitelma 12 vuodeksi ja ympäristöselostus, on ollut

[Laki ja hallinto](#)
[Kuntajohtaminen ja digitalisaatio](#)
[Talous ja elinvoima](#)
[Hyvinvointi ja sivistys](#)

2025 ➤ Kuntaliitto on pettynyt kuntien rahoituksen leikkauksista: verotulomenetykset korvattava

Tiedote, 23.4.2025

Kuntaliitto on pettynyt kuntien rahoituksleikkauksista: verotulomenetykset korvattava

Kuntaliitto on tyrmistynyt, että hallitus täyttää veronkevennyksistä aiheutuvaa rahoit leikkaamalla kuntien valtionosuuksia. Leikkaus iskee suoraan suomalaisten peruspa ja kasvun edellytyksiin, kuten koulutukseen.

– Hallituksen päätös on erittäin ikävä huomenlahja juuri valituille uusille valtuutetuille tulee vääjäämättä merkitsemään kuntien ansiotulo- ja kiinteistöverojen kiristystä, leikkauksia koulutukseen ja työllisyyspalveluihin, Kuntaliiton varatoimitusjohtaja **Tim Reina** arvioi.

- On turha hehkuttaa panostamista perusopetukseen, jos samaan aikaan leikataan I valtionosuudesta. Tällainen osaoptimointi on myrkyä myös tavoiteltavalle talouskas Reinu toteaa.

Kunnat ovat jo aiemmin sopeuttaneet talouttaan mittavasti. Kuntaliitto painotti huht alussa, että kuntataloudessa ei ole leikkaus- tai jakovaraa.

– Varoitimme, että valtion rahoitusta ei ole mahdollista vähentää ilman, että se vaar peruspalvelujen laadun ja saavutettavuuden tai johtaa verotuksen merkittävään kiris Julkisen talouden tila on jo ennestään vaikea, muistuttaa pääekonomisti **Minna Pun:**

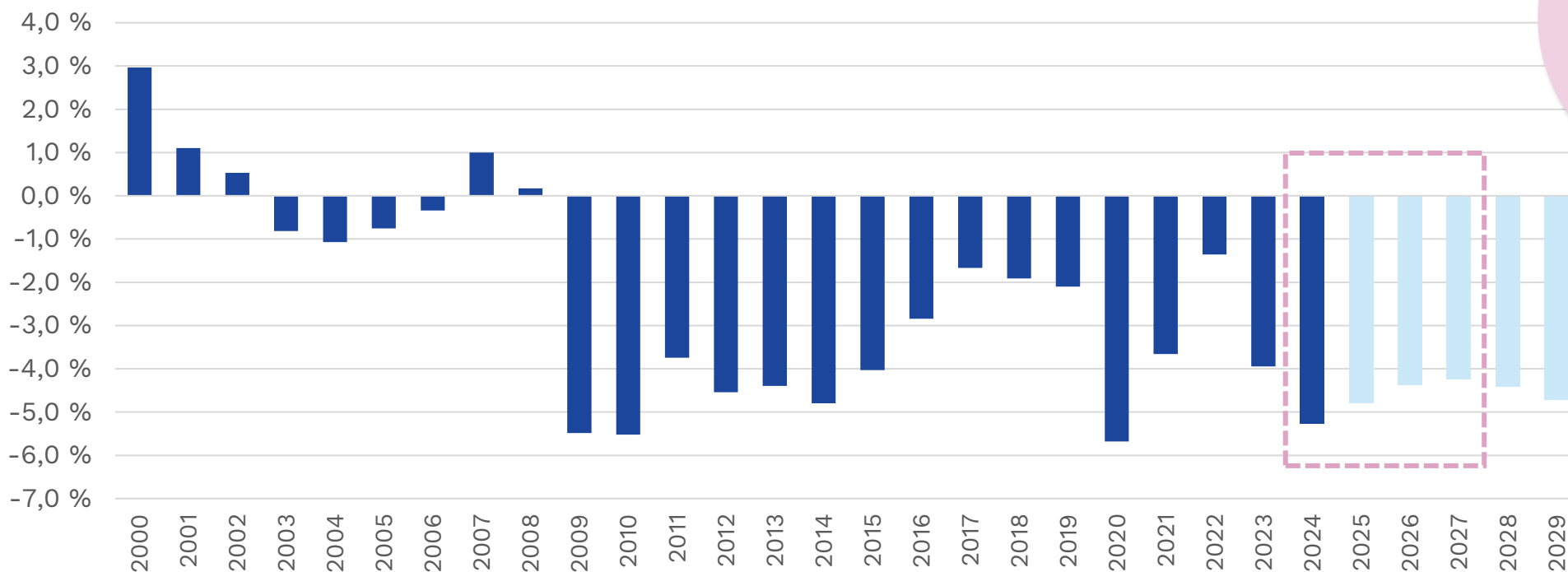
Uusi 75 miljoonan euron leikkaus on 2 prosenttia kuntien laskennallisesta valtionosuusrahoituksesta. Leikkauksen mittaluokkaa voimistaa se, että valtionosuul

Muuttaako valtionosuus- uudistus kuntatalouden näkymää?

Julkisen talouden tila lähtee jälleen heikentymään seuraavalla hallituskaudella

nettoluotonanto ilman työeläkelaitosten ylijäämää suhteessa bruttokansantuotteeseen

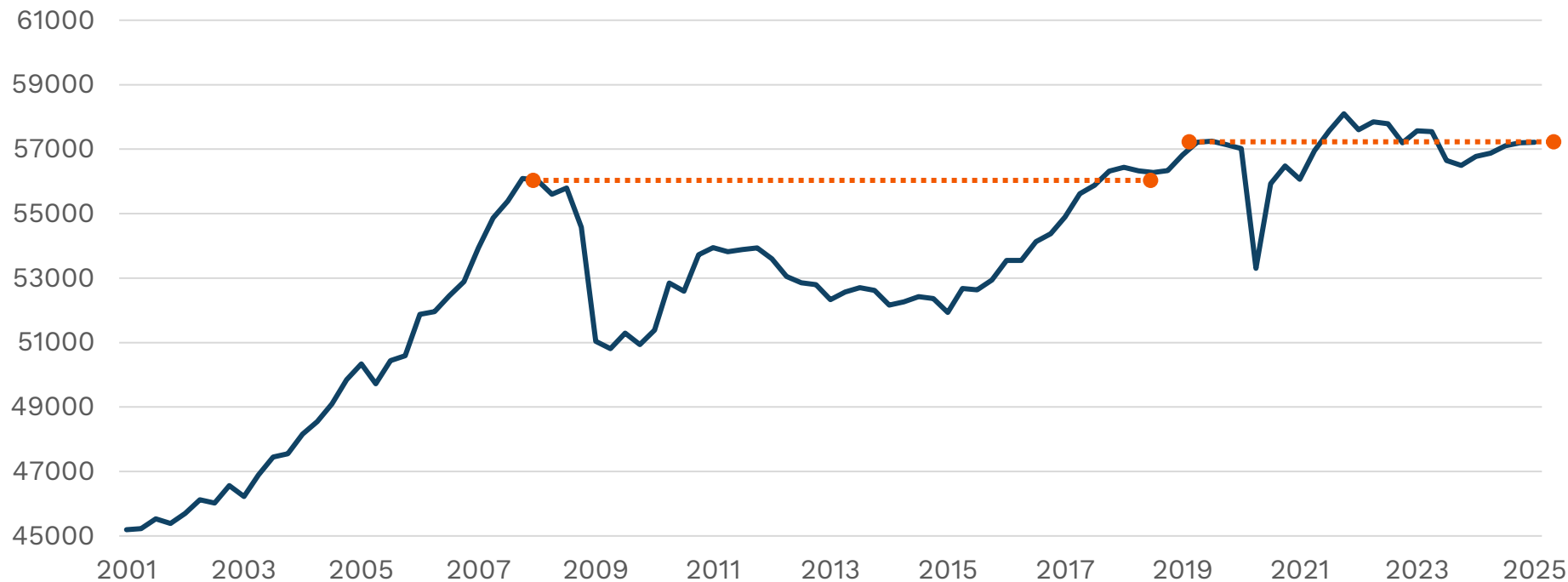

Julkisesta taloudesta erityisesti valtiontalous on syvästi alijäämäinen

**Kansantalouden olematon kasvu
näkyy julkisessa taloudessa
tulomenetyksinä ja menopaineina.**

Talouuskasvu ei saa tuulta purjeisiin. Näkymä lähivuosille ei lupaa muutosta.

Bruttokansantuote, kiinteät vuoden 2015 hinnat, milj. €

Lähde: Tilastokeskus, neljännesvuositilinpito 6.6.2025

Suomalaisten elintaso ei kasva ilman kilpailukykyä

17.2.2024 – Blogi – Suomen talous – Petri Mäki-Franti

Suomen kaltainen pieni maa on vaarassa jäädä teknologisisä kehityksessään peräsäilihtäjäksi, sillä suurin osa tuottavuutta parantavista innovaatioista on tuontitavaraa. Panostamalla innovaatioihin ja tuotekehittelyyn suomalaisyritykset voivat silti tuoda markkinoille tuotteita ja palveluita, joilla on mahdollista erottua kilpailijoistaan.

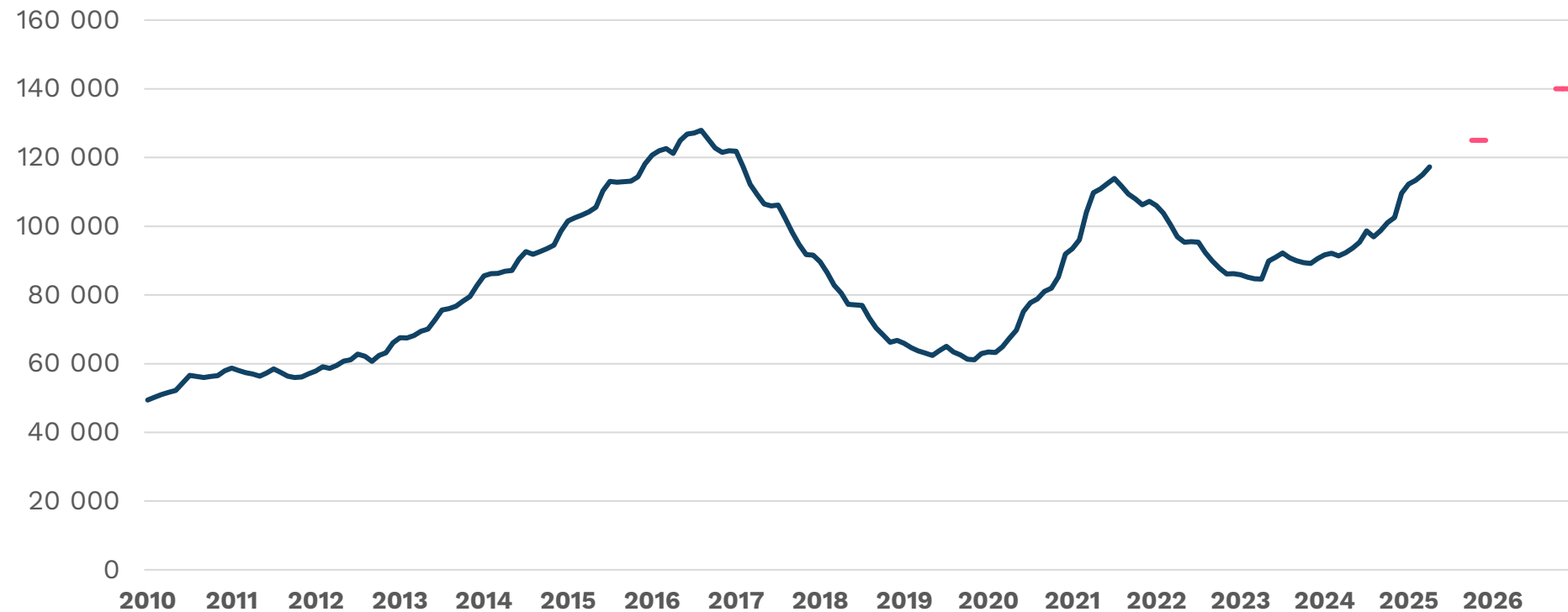
Maailmantalouden näkymät ovat heikentyneet äkillisesti

23.4.2025 – Blogi – Kansainvälinen talous, IMF – Anni Norring

Maailmantalouden näkymät ovat synkentyneet nopeasti ja epävarmuus on lisääntynyt, arvioi Kansainvälinen valuuttarahasto IMF 22.4. julkaistussa

Pitkäaikaistyöttömien määrä 2010-

***Työttömyys
on noussut
vuoden aikana
koko
kuntakentässä***

Harri Lehtotieellä on lähes 40 vuoden työura, mutta hän ei pääse edes kesätyöhaastatteluun

Työttömyys | Kesätöitä on nyt tarjolla selvästi vähemmän verrattuna aiempiin vuosiin. Harri Lehtotie on turhautunut työnhakuun.

Tilaa jille

**Kunnat voivat tukea
talouskasvua
sopeutumalla väestön
keskittymiseen ja
tukemalla yritysten
innovaatiotoimintaa.**

05.06.2025 | Julkaisut | Raportit | 164

**Suomen tulevan kasvun ydin on aineeton:
Politiikkatoimissa on ymmärrettävä aineeton
pääoma tuotekehitystä laajemmin**

Rouvinen Petri | Kässi Otto | Pajarinen Mika

Suomen tulevan hyvinvoinnin ydin on aineeton. Se perustuu yhä selvemmin mm. ohjelmistoille, datalle, brändeille ja organisaatiopääomalle. Tutkimus- ja kehitystoiminta »

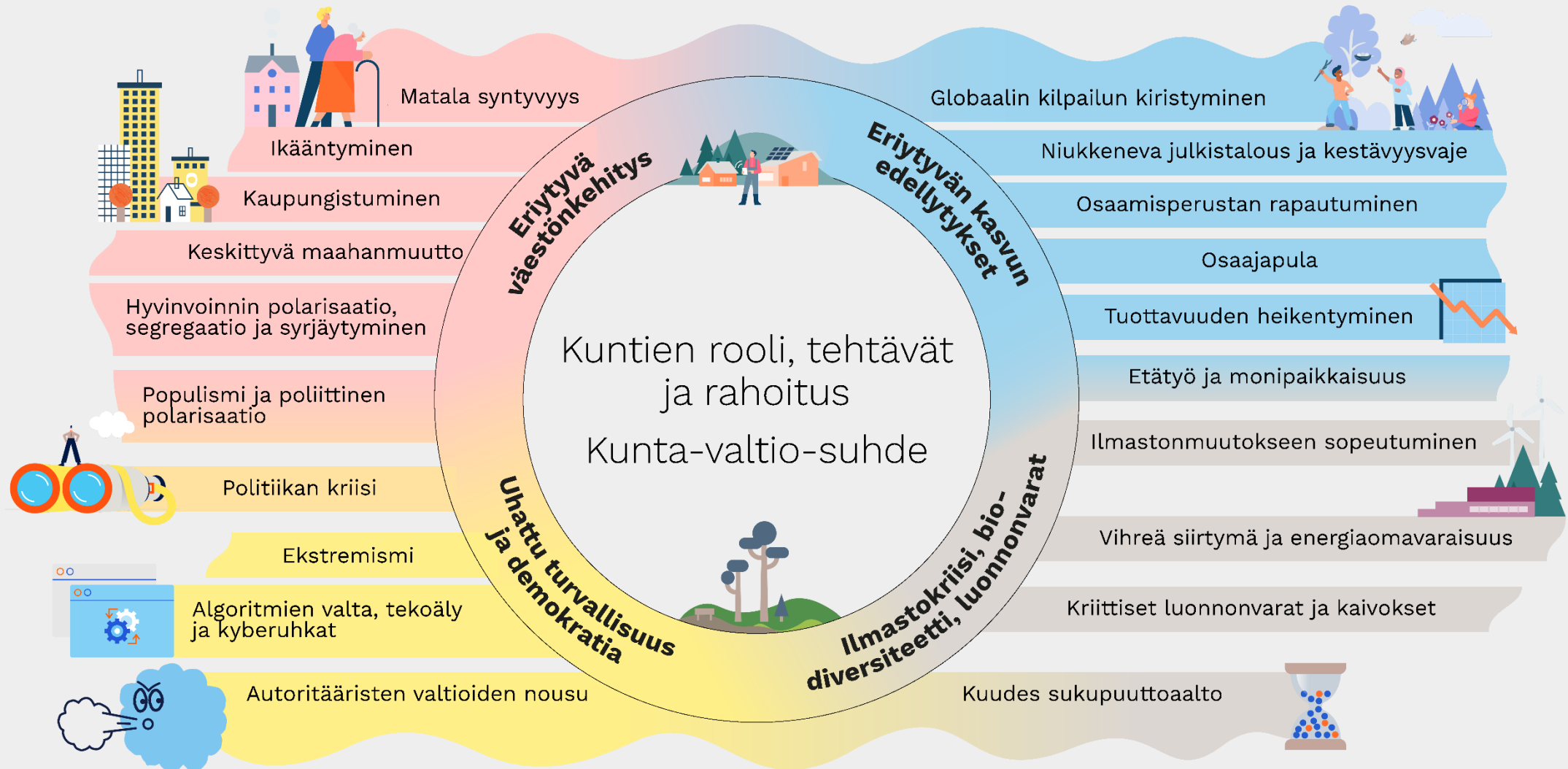
Lue lisää

**Kunnan
vaikutus-
mahdollisuudet**

Sitra: Suomen kasvamattomuus johtuu yrityssektorin heikosta kokonaistuottavuuden kasvusta. Suomen talouden haasteen voi yksinkertaistaa niin, että tarvitsemme lisää kasvuhakuisia yrityksiä, tuoteinnovaatioita, osaavaa työvoimaa ja julkisen sektorin tuottavuutta.

Muut tekijät

Kuntien toimintaympäristöä haastavat muutosilmiöt

Lataa maksutta!

www.kuntaliitto.fi

[/talous-ja-elinvoima/monen-muuttujan-summa](http://www.kuntaliitto.fi/talous-ja-elinvoima/monen-muuttujan-summa)

Kiitos ja yhteystiedot

Minna Punakallio
Puh. 09 771 2095, 040 – 751 5175
minna.punakallio@kuntaliitto.fi
[@minnapunakallio.bsky.social](https://bsky.social/minnapunakallio)

